

ŠTA JE TO ŠTO JE MATERIJALNO ZNAČAJNO?

Potreba za racionalizacijom obima komunikacije nametnula je zahtev za ocenjivanjem stepena važnosti pojedinačnih informacija za poslovanje i dugoročnu održivost svakog entiteta. Procena materijalne značajnosti vrši se za informacije koje se odnose na makro i na mikroekonomsko okruženje, na lanac snabdevanja i na lanac vrednosti, na kvalitativne činioce/faktore poslovanja i kvantitativne finansijske i nefinansijske informacije. Sve češći zahtevi da se proceni učinak klimatskih promena ili učinak pandemije izazvane virusom COVID-19 govore o potrebi da svaka procena ili preispitivanje započne sa dešavanjima u globalnom okruženju.

Saglasno tome, i ovaj broj časopisa obuhvata radove posvećene globalnim procesima i njihovoj povezanosti sa našom zemljom. Jedna od najznačajnijih tendencija u razvoju savremenog sveta jeste rast integracionih privrednih procesa i uspostavljanje velikog broja trgovinskih blokova univerzalnog i regionalnog karaktera. Proces evroazijskih integracija prepoznat je kao veliki potencijal za razvoj domaće poljoprivrede, pod uslovom da se poljoprivrednim proizvodima doda vrednost, odnosno da se trgovina njima oplemeni znanjem. Drugi rad na temu globalnog značaja posvećen je troškovima zdravstvene zaštite koje plaća stanovništvo iz svojih ličnih prihoda. Naime, zbog različitih uzroka, pojedinci nisu u mogućnosti da usluge potrebne za zdravstvenu zaštitu dobiju na teret fonda zdravstvenog osiguranja, bez obzira na to što osiguranje plaćaju. Kako postaju bogatiji, ljudi su sve spremniji da deo ličnih prihoda ulažu u očuvanje svog zdravlja. Posledica toga je da će bogatiji ljudi biti zdraviji od manje imućnih.

Digitalizacija, koja je takođe globalni fenomen, uveliko se odražava na računovodstveni informacioni sistem svakog entiteta. Digitalizacija računovodstva doprinosi povećanju produktivnosti rada, poboljšanju konkurentnosti privrednog subjekta, boljem upravljanju ekonomskim procesima privrednog subjekta, uključujući menadžerske aktivnosti upravljanja finansijskim rezultatom, upravljanje finansijskim rizicima po-

slovanja i, posebno, upravljanje rizikom od prevara. Digitalizacija poslovanja omogućuje da računovodstveni sistem postane deo integrisanog sistema informisanja privrednog društva kao celine, koji pomaže rukovodstvu u procesu donošenja poslovnih odluka, uključujući i prepoznavanje šansi koje ne treba propustiti, kao i zaštitu od negativnih uticaja identifikovanih rizika.

Davanjem najboljih odgovora na globalne izazove omogućuje se sticanje novih znanja, putem neprestanog profesionalnog usavršavanja i razvoja nauke. Teme doktorskih radova odbranih na univerzitetima u Srbiji jesu jedan od pokazatelja dostignutog stepena razvoja naučne misli u oblasti računovodstva i revizije. Dva najčešća izvora tema doktorskih disertacija jesu oblast finansijskog izveštavanja i revizije finansijskih izveštaja. Posmatrano hronološki, ove teme dominirale su u periodu do 2015. godine, da bi počev od 2016. godine teme iz oblasti upravljanja poslovanjem (upravljačko računovodstvo, analiza poslovanja, korporativno upravljanje) polako zauzele primat. Zanimljivo bi bilo saznati da li je na izmenu tematike doktorskih disertacija više uticao razvoj privatnog sektora u Srbiji i njegova potreba za primenjivim znanjima, ili je to više posledica bolje komunikacije naših studenata sa globalnim okruženjem i uticaja globalnih trendova na razvoj ekonomske misli u Srbiji.

Za razliku od nauke, razvoj interne revizija definitivno je posledica savremenih zahteva povezanih sa poslovanjem globalnih organizacija, posebno onih u vezi sa upravljanjem rizicima i potrebom za polaganjem računa lica koja upravljaju javnim sredstvima, odnosno u vezi sa za povećanjem transparentnosti javnih interesa. Za internu reviziju često kažemo da je „kruna korporativnog upravljanja“, jer ako je pravilno pozicionirana u organizaciji, ta organizacija postaje uspešna i održivo posluje na duge staze. Njen doprinos povećanju transparentnosti javnih interesa ogleda se u svim oblastima, počev od ekonomske održivosti, društvene odgovornosti i očuvanja prirodne sredine, pa do boljeg ispunjenja očekivanja raznovrsnih interesnih strana.

Analiza modela poslovanja jedne organizacije počinje razmatranjem globalnih odnosa i makrookruženja, a zatim se razmatraju struktura korporativnog upravljanja, poslovne aktivnosti, lanci snabdevanja, proizvodi, tržišta, interesne strane. Savremeni modeli poslovanja uključuju i prepoznavanje i upravljanje rizicima ne samo u ekonomskom, već i u društvenom i prirodnom okruženju. Spremnost i sposobnost da se prepozna šta je od toga materijalno značajno i čemu dati prioritet u svakoj fazi poslovnog procesa određuje kvalitet osnove na kojoj se upravlja održivošću organizacijom.

